

27.03.2018

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia
Elinkeino-osasto
Maahanmuutto ja työllisyyspalvelut
Eetu Pernu (eetu.pernu@hel.fi)

Viite Sähköpostitiedustelu 9.3.2018

VASTAUS HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOPYYNTÖÖN KOSKIEN TYÖVOIMAVIRANOMAISEN OSARAHOITTAMIA PALVELUITA JA TYÖTTÖMYYSTURVAN AKTIIVIMALLIA

Yhteydenotossa Helsingin kaupungin työllisyyden kehittämisspalvelut on tiedustellut niin kutsutun aktiivimallin osalta eräistä kaupungin ja työvoimaviranomaisen yhteistyössä toteutettavista palveluista, kerryttävätkö kyseiset palvelut mallin mukaista aktiivisuutta.

Eduskunnan hallituksen esitystä käsiteltäessä aktiivimalliin lisäämää työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 3 a §:n 3 momentin 4) kohtaa ja sitä vastaavaa 7 luvun 5 a §:n 3 momentin 4) kohtaa on sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietinnössä StVM 22/2017 vp. perusteltu seuraavasti:

Hallituksen esityksessä työllistymistä edistävillä palveluilla tarkoitetaan työttömyysturvalain 1 luvun 5 §:n 15 kohdassa määriteltyjä palveluita. Näiden lisäksi on olemassa muitakin työvoimaviranomaisen järjestämiä palveluita, joista säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) ja joista kieltäytyminen johtaa työnhakijan etuuden epäämiseen. Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan näkemyksen mukaan olisi kohtuutonta, jos tällaisiin palveluihin osallistuminen ei täyttäisi aktiivisuusvaatimusta.

Työvoimaviranomaisen järjestämiä palveluita ovat myös ulkopuoliselta palveluntuottajalta ostettavat palvelut. Työllistymistä edistäviksi palveluiksi on siksi syytä lukea myös esimerkiksi erilaiset työllistymisen pilottipalvelut, joita on käynnissä eri alueilla. Pilottipalvelut sisältävät valmennuksellisia elementtejä ja voivat olla kestoltaan useita kuukausia ja tähtäävät työnhakijan sijoittumiseen avoimille työmarkkinoille. Esitettyssä aktiivimallissa työnhakija ei hyötyisi ko. palveluihin osallistumisesta. Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen muuttamista niin, että myös edellä kuvattuihin palveluihin osallistuminen otetaan huomioon aktiivisuusedellytyksen täyttymisessä.

Edelleen mietinnössä sen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 4) kohdassa tarkoitettua toiminnasta seuraavaa:

Edellä yleisperusteluissa tarkemmin kuvatulla perusteella valiokunta ehdottaa, että pykälän 3 momenttiin lisätään uusi 4 kohta, johon aktiivisuutta osoittaviksi palveluiksi lisätään muu työvoimaviranomaisen järjestämä työllistymisedellytyksiä parantava palvelu tai toiminta. Täsmennyksen jälkeen säännös tarkoittaa palveluita, joiden järjestämisestä säädetään julkisesta työvoima- ja yritys-

palvelusta annetussa laissa, tai palvelu on verrattavissa mainitussa laissa säädettyihin palveluihin, eikä kyse ole työttömyysturvalaissa määritellystä työllistymistä edistävästä palvelusta. Palveluun osallistumisen laiminlyönnistä voi kuitenkin tulla työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:n perusteella seuraamukseksi korvaukseton määräaika.

Palvelut voivat olla esimerkiksi asiantuntija-arviointeja (pl. työkyvyn arviointi), ammatinvalinta- ja uraohjausta sekä työhönvalmennusta. Säännöstä ei kuitenkaan sovellettaisi työkyvyn tutkimuksiin ja arviointeihin, joihin liittyvistä laiminlyönneistä työnhakijalle ei aseteta myöskään työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:ssä tarkoitettuja korvauksettomia määräaikoja. Lisäksi edellytetään, että palvelu on työvoimaviranomaisen järjestämää. Työvoimaviranomaisen järjestämällä palvelulla tarkoitetaan myös työvoimaviranomaisen ulkopuoliselta palveluntuottajalta hankkimaa palvelua.

Eduskunnan lisäyksen soveltamista koskevassa ohjeistuksessa on linjauksena katsottu, että kaikkien kolmen edellytyksen täytyä täytyä samaan aikaan, jolloin palvelun/toiminnan tulee olla

1. työvoimaviranomaisen omaa toimintaa tai sen ostamaa toimintaa
2. julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaista palvelua tai sitä vastaavaa palvelua ja
3. palveluun/toimintaan tulee liittyä laiminlyönnistä asetettavan korvauksettoman määräajan uhka.

Tämän perusteella, palvelun laatua, sisältöä, työllistymisvaikutuksia ja muita tiedustelussa mainittujen palveluiden tarkoituksenmukaisuuteen liittyviä tekijöitä enemmän arvioimatta sosiaali- ja terveysministeriön sosiaaliturva- ja vakuutusosaston etuusyksikkö toteaa käsityksensä, että:

1. Kaupungin ja TE-toimiston yhteistyössä järjestämä TYP-palvelun osalta kyse on toimintamallista, ei erillisestä palvelusta. Asiointi toimipisteessä on verrattavissa asiointiin TE-toimistossa. Toimintamallissa itsessään ei ole kyse julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisesta palvelusta tai näitä vastaavasta palvelusta, joka itsessään olisi työvoimaviranomaisen järjestämää tai hankkimaa palvelua ja johon osallistumisen laiminlyönnistä voi tulla työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:n perusteella seuraamukseksi korvaukseton määräaika. Tämän vuoksi asiakkuus TYP-palvelussa ei kerrytä aktiivimallin mukaista aktiivisuutta. Sen sijaan jos TYP-toimintamallissa mukana olevat viranomaiset järjestävät työnhakijalle työttömyysturvalaissa tarkoitettuja työllistymistä edistäviä palveluita, muita julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuja palveluita tai viimeksi mainittuihin verrattavia palveluita, nämä palvelut voivat kerryttää aktiivisuusedellytystä, jos muutkin, lähinnä velvoittavuuteen liittyvät edellytykset täyttyvät.
2. Ohjaamo-hanke ja kaupungin omat nuorten työllisyyspalvelut eivät ole edellä kuvattua julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaista palvelua tai näitä vastaavia palveluita, jotka olisivat työvoimaviranomaisen järjestämiä tai hankkimia palveluita ja joihin osallistumisen laiminlyönnistä voi tulla työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:n perusteella seuraamukseksi korvaukseton määräaika. Näin ollen palvelu ei kerryttäisi aktiivimallin mukaista aktiivisuutta.

3. TE-toimiston osarahoittama Työrasti Helsinki –hanke ei ole edellä kuvattua julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaista palvelua tai näitä vastaavaa palvelua, joka olisi työvoimaviranomaisen järjestämää tai hankkimaa palvelua ja johon osallistumisen laiminlyönnistä voi tulla työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:n perusteella seuraamukseksi korvaukseton määräaika. Näin ollen palvelu ei kerryttäisi aktiivimallin mukaista aktiivisuutta.

Edellä olevista arvioinneista olemme olleet yhteydessä myös työ- ja elinkeinoministeriöön.

Ohessa käyttöönne myös STM:n työttömyysetuuksien maksajille antamat työttömyysturvalain 4 ja 6 luvun sekä voimaantulosäännöksen soveltamisohjeet. Oheista pyydämme huomioimaan, että ne on laadittu työvälineiksi nimennomaan työttömyysetuuden maksajille, ja ne on tarkoitettu olemaan voimassa mahdolliseen työttömyysturvalain muutokseen saakka. Tämän vuoksi esimerkiksi juuri 4) kohdan toimien osalta itse ohjeessa ei olla lueteltu eri TE-toimistojen taikka ns. pilottikuntien hankkimia paikallisia, aktiivisuutta kerryttäviä palveluita. Näitä koskeva tieto päivittyy hankintojen päättymisen ja alkamisen myötä, ja prosessina on, että uusia hankintoja koskevat tiedot on pyydetty ilmoittamaan suoraan työttömyysetuuksien maksajille.

Johtaja

Liisa Siika-aho

Neuvotteleva virkamies

Marjaana Maisonlahti

LIITTEET

työttömyysturvalain 4 ja 6 luvun soveltamisohjeet, voimaantulosäännöksen soveltamisohje

